

ASIA Maistraatin olisi tullut antaa pyydetty tiedot tiedustelijalle edunvalvonta-asiassa

KANTELU

Kantelija on 16.5.2018 oikeuskanslerille osoittamassaan kirjoituksessa arvostellut Uudenmaan maistraatin menettelyä edunvalvonta-asiassa. Kantelijan puoliso on yrittänyt saada maistraatista tietoa lapsensa edunvalvonta-asian käsittelyn vaiheista. Kantelijan kertoman mukaan maistraatista ei ole lainkaan annettu pyytäjälle tietoja edunvalvontahakemuksen käsittelyaikataulusta.

Lisäksi kantelija arvostelee maistraatin asiakaspalvelun laatua.

SELVITYS

Uudenmaan maistraatin holhoustoimen edunvalvontapalvelut on antanut asiassa selvityksensä 1.8.2018.

Jäljennös saadusta selvityksestä toimitetaan Teille ohessa.

RATKAISU

Oikeusohjeita

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Holhoustoimesta annetun lain 67 §:n mukaan jokaisella on lain 68 §:ssä säädetyin edellytyksin oikeus saada holhousasioiden rekisteristä tieto siitä, onko tietty henkilö edunvalvonnassa, kuka on tietyn henkilön edunvalvoja, mikä on edunvalvojan tehtävä sekä onko ja millä tavoin henkilön toimintakelpoisuutta rajoitettu.

Lain 68 §:n 1 momentin mukaan sen jälkeen, kun edunvalvonta on päätynyt, oikeus saada holhousasioiden rekisteristä tieto 67 §:n 1 momentin nojalla on ainoastaan sillä, joka tarvitsee tietoa etujensa, oikeuksiensa tai velvollisuuksiensa hoitamiseksi.

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Lain 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:ssä luetellaan salassa pidettävät viranomaiset asiakirjat. Lain 14 §:ssä säädetään tiedon antamisesta asiakirjasta ja niistä toimenpiteistä, joihin viranomaisen on ryhdyttävä, jollei pyydettyä tietoa anneta sen pyytäjälle.

Arviointi

Kantelijan puoliso on tiedustellut puhelimitse maistraatista itse vireille panemansa hakemuksen käsittelyyn liittyviä tietoja. Kantelukirjoituksen mukaan hänelle oli kerrottu, että hakemuksen tekijällä ei ole oikeutta saada tietoa edunvalvontaprosessista maistraatilta.

Uudenmaan maistraatin selvityksessä todetaan, että kenellä tahansa on oikeus saada tietoa holhousasioiden rekisteristä siitä, onko jollekin henkilölle määrätty edunvalvoja ja kuka tämä edunvalvoja on. Maistraatin selvityksen mukaan kysyjälle olisi tullut antaa tietoa siitä, onko edunvalvoja määrätty sekä tieto vireillä olevan asian käsittelyvaiheesta yleisesti, jos kantelija sitä oli halunnut tietää.

Selvityksestä ilmenee, että puhelu on käyty kansliahenkilökunnan kanssa eikä ole voitu selvittää kenen nimenomaisen sihteerin kanssa keskustelu on käyty ja mitä sanamuotoja keskustelussa on käytetty. Selvityksessä todetaan, että kansliahenkilökunnan tietämys julkisuusasioista vaihtelee ja puhelu olisi tullut siirtää asian käsittelijälle, jolla lakimiehen koulutuksen johdosta on parhaat edellytykset vastata vireillä olevaa asiaa koskeviin kysymyksiin. Selvityksessä todetaan, että jos tiedustelujen kulku on tapahtunut kantelijan kuvaamalla tavalla, julkisuusasioiden koulutusta tulee jatkaa henkilökunnan keskuudessa.

Vaikka kantelijan kuvaamaa tapahtumainkulkua ei voidakaan laillisuusvalvonnallisoin keinoin varmistaa, ei sitä kuitenkaan ole pidettävä epäuskottavana.

Toimenpiteet

Kiinnitän Uudenmaan maistraatin huomiota tietojen antamisesta holhousasioiden rekisteristä koskevien holhustoimesta annetun lain säännösten noudattamiseen sekä velvollisuuteen hallintolain edellyttämin tavoin järjestää sitä koskeva henkilöstön riittävä koulutus ja perehdytys.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi